LAUDATIO
IN
ALTENBURGUM,
URBEM MISNIAE CLARISSIMAM;
ADFECTA TAMEN MAGIS, QVAM PERFECTA:
CUI ADNATAE
GRATIAE,
MAECENATIBUS PRAECEPTORIBUSQVE
MORE MAJORUM PERSOLUTAE.
CONTEXUIT,
PAEDAGOGIOQVE PATRIO VALEDICENS,
SALANUM ADITURUS HELICONA,
A. D. V. M. IXBRIS
A. O. R.
cIↄ Iↄ cIIIL.
PUBLICITUS DECANTAVIT
ISRAEL CLAUDERUS,
ALTENBURGO - MISNIUS,
EJUSDEM HACTENUS ALUMNUS.

1.

VIRIS
AMPLISSIMIS, CONSULTISSIMO,
PRUDENTISSIMIS,
DNN. COS. ET EXCOSS.
SYNDICO, CAETERISQVE
INCLUTAE
ALTENBURGENSIUM
REIP.
SENATORIBUS LECTISSIMIS,
DOMINIS MEIS ATQVE MAECENATIBUS
JUGI CULTIONE MACTANDIS;
QVIDQVID ISTUD EST
CHARTEI MUNUSCULI,
MEAE FIDEI OBSERVANTIAEQVE
TESSERAM
STRENAE VICEM,
QVIA ALIUD NECDUM POTUI,
LAETUS-LUBENS
DO, DICO, DEDICO
ISRAEL CLAUDERUS,
ALTENBURGENSIS,

ΘΕΟϹ ! ΘΕΟϹ!

Ic est: dives alit vix Africa terra *cucullô* — *Exordium.*
fœdius ingratô monstrum, cui munera prorsùs
relligio non est malè-gratô perdere rostrô:
hic procul, ô procul hic nostris fugitivus ab oris
exsulet: in nobis magni sit maxima, fas est,
Semper apud memores benefacti gratia mentes,
Si verò fuerit, grates cui jure sonarem,
tu patriô fueris Urbs florentissima coelô,
nomen ab ANTIQVO cui cessit nobile PYRGO.
Salve lecta mihi, cultissima *Patria* Salve!
Tu mihi, nam fateor, canabula prima patritis
indulgens gremiis genitalia rura dedisti:
Tu qvoqve primitias teneræ, sub origine, Musæ,
ordiaqve Studiis tribuisti sedula nostris,
hactenùs & victûs auctu locuplete beasti,
ac benefactorum mactâsti dotibus amplis.
Isthæc dum gratâ devotus mente revolvo,
altiùs & mecum tot tantaqve dona recordor,
ordior hinc meritò meritæ præconia laudis;
in Te nam Pietas, mea mens, Tibi debita soli,
huc adigunt: memori qvoniam sub pectore fixum
immortale sedet meritum, qvo me Tibi servas
devinctum, Studii cursu gravioris omissô,
ut resonem laudes, annis melioribus aptas.

Talia dum meditor tenui pertexere versu,
Phœbe vale! non heic Vatum figmenta priorum, — *Invocatio.*
non aliis lassata precabor numina, *Musas*,
non volucrem Tegeæ numeris hortabor alumnum,
non Dirces: alium poscunt mea carmina Divum:
CHRISTE veni, viresqve Tuas, animumqve benignum
Suffice, propositoqve fave: da carmina tantô
digna locô, nostris audacibus annue cœptis:
Tu, precor, illarum memores penetralia rerum,
summe Pater; castæ præter Tua Numina Musæ
numina nulla colunt; Tu me Tibi dicere grata

fac; duce Te ſalvum mea ſic premet anchora portum!

Attentionis petitio.

Et vos, ingenti qvos cœli ad ſidera curru
vitrea fama vehens toti deprædicat Orbi,
qvos Sion, Numenqve Dices, & Hygeia miniſtros,
ac Sophie gremiô fovet & complectitur almô,
Patroni magni, Genitor bone, Frater honore,
Adfines culti, Præceptoresqve verendi,
hujus Athenæi nitidisſima lumina, qvorum
nomen olorinis ſubvexit in æthera bigis,
& templo fixit victuræ gloria famæ;
[illegible]os ego ſubmisſi veneror qve colo qve recesſu
pectoris, ac memet ſcio qveis debere meipſum:
adſpirate leves velis abeuntibus auras,
atqve, qvibus cordi Patrii non-parva Lycêi
gloria, *perveteris* qvos tangunt *Artis* honores,
ſubtrahitote parùm mentes à mole laborum,
& patulas aures indulgetote canenti.
Vos verò, qvibus argutô Dea Dædala Pallas
pollice format adhuc pectus, totumqve ſubinde
nititur ornatu doctrinæ fingere pulcrô,
auribus aucupium vacuis huc ferte, nec ulla
perturbent telam præſentia faminis orſa!

Tractatio.

Prædictum ſatis eſt, & Vos attenditis æqvis
auribus, ut video. Nunc, qvod DEUS adjuvet! ipſum
adgrediemur opus: verùm, qvo fine qvieſcam,
unde vel incipiam titubanti carminis auſu
in tanto rerum numero? de carcere Muſa
vix mea Pimpleo ſinuoſis percita curis
invenit, ac animum nunc huc, nunc ſurripit illuc,
namqve ferenti oculos circùm vagus æqvore campus
ſe tollit, rerumqve novus mihi naſcitur ordo.

Urbis noſtræ I. Antiqvitas.

Forſan aberro minùs, breviter ſi profero primùm
Antiqvos Ortûs, & retrò ſecula lapſa
materiæ repetens noſtræ nitidi usqve videnda
providus ad Solis vibrantia lumina pono.
Qvamvis, ex imâ qvod pectoris æde dolendum,
vel carpenda nimis Proavorum incuria, ſævi
Mulciberisve furor, rabies veſana Gradivi,

invida

invida Fatorum ſeries, vel cana vetuſtas
ævi, conſumens ferrum, lapidisqve Coloſſos,
nobis ſuſtulerint ſignantes tempora faſtos,
Annales privos, priſci memorataqve Secli,
qveis de vix tenuis ſe nominis aura tuetur:
nil tamen hoc laudi noſtratis derogat Urbis,
qvin potiùs magis atqve magis deprædicat illam;
qvippe vetuſtatis decorent qvam pondera tantæ,
omnia ut Hiſtoricæ ſileant oracla catervæ,
antiqvò vanè nec ſeſe nomine jactet.
Terrigenûm titulis hinc incola turba decoris
jure ſuperbiret meritò, auratasqve *cicadas*
vertice geſtaret, Secli monimenta vetuſti;
qvod Pandionias, Græcorum lumen, *Athenas*
conſveviſſe docet veneranda modeſtia famæ.
Immò, qvis negitet, non obſervâſſe Priores?
Sublimi ſiqvidem paganica Nympha coronâ,
optatos hodieqve tori dum tentat honores
concelebrare decens, Hymenëia gaudia gaudens,
altum exædificat caput, & prægeſtit, adhærens
multa cui reſonat pretii non lingvula vilis:
huic qvondam, dubiô qvovis procul, æqva cicadæ
forma fuit, dehinc Hornd, tanqvam ὄρνιθες, inde vocata;
dextrâ ſed artificis ſolers, qvò parceret æqvæ
temporis impenſæ nimii, fugeretqve laboris
immodici ſenium, noſtrô nunc tempore tali
effigiat planâ nimis informiqve figurâ.
Conditor ignotus premitur jam nocte ſilenti:
non procul è gelidis exſurgens fontibus arva
inter opima ſuſurranti fluit agmine *Pliſſa;*
hinc *Pleiſſenburgi* meruit cognomina priscis:
pòſt *Cauritani*, gens aspera, vivida bellô,
ſtemmatis à rigidis primordia ducere *Cauris*
qvos antiqva fides voluit, coluiſſe feruntur:
nobilis *Imperii Comitatus* floruit indo,
Auceps Henricus dum majeſtate tremendus
Cæſariâ rerum potitur ſceptrôqve potente;
qvi velut aucupiô primos tranſegerat annos,

Thucydides Libro I. V. Matth. Martinius Lexicô Philolog. p. 452.

penni-

pennigeras captans acies volucremqve catervam,
Sic deinde Hunniacas cepit cum laude phalanges,
hostibus & victis populo fuit utilis auceps:
A. C. 922. cervicem Imperio tandem subtraxit, avitum
excussitqve jugum, numerosa impendia propter
& sumtûs grandes, modò qvos conflaverat illud:
A. C. 1315. *Saxonicæ* inde fuit translata ad germina *Rutæ*,
dexteritate *Ducis*, nulli virtute secundi,
nomen ab *admorsâ* repetita ter oscula Matris
cui tribuêre *genæ* Patriæ bene-fortis Achillis,
Cæsarias qvi sæpe Aqvilas dare terga coëgit;
umbrâ sub cujus viridanteqve tegmine tuta
floruit innumeros urbs hæc sat prospera soles;
felix floret adhuc & ab omni parte beata,
florebit posthàc semper-felicibus ausis.
Prodiga materies heic longi carminis esset,
nomina nuda *Ducum* si commemorare laborem.
II. *Situs.* Mecum qvando *situm* tacitâ circumroto mente,
heu mihi, qvàm pingvis seges est, qvàmqve area justas
in laudes offert se nobis inclyta! Qvis set
næ meliore locô poni vix & magis aptô.
Namqve paludosis jacet undiqve & undiqve campis:
distat ab Oceano reliqvis trucibusqve fluentis
longiùs, ut tantum valeat concussio terræ,
qvantum palmæ hydri possunt ranæqve, nocere:
nec celsô, nec montosô fundamine gaudet,
qvalia non rarò loca prosternuntur ab Euris;
commodus at situs est, paullùm tamen eminet orbes
trans Solis medios, qvò collidendo resultet
horrisoni Boreæ vis ac penetrabile frigus,
totam perpurgent putridisqve vaporibus Urbem.
Temperiem aëriam qvis carperet ergo salubrem?
namqve venenatis animalia prædita spiclis
prorsus ab hospitio patriæ removentur arenæ:
horrendæ morbi facies non agmina tanta
heic glomerant, nec tàm numerosa cadavera virus
letiferæ sternit pestis, qvæ pluribus urbes
hospitibus viduat, veluti ficilice resectis.

An-

Anglia, si vero constat, qvod fama susurrat
publica, mirificè sibi perplacet, angulus Orbis,
qvòd Corydon, vivax Corydon, de gente Britannâ,
nomen cui *Jano Barrero*, faustiter annos
centenos numerans nunc-nuper desiit esse.
Num verò mirum fuerit, confinia tanti,
tàm vastiqve intra vastissima mœnia regni
esse unum, centum cui Sol renovaverit annos?
Miramen mirum mirô miramine miror,
longævi plures unâ si dantur in Urbe;
qvales non paucos numerô viditqve videtqve
nostrum Altenburgum, qvorum non ultimus exstat
Jacob Heserers, validus vegetusqve per artûs, † A.C. 1646. ætat. 107.
bis post lustra decem qvi septem vixerat annos.
Qvid reliqvos referam, qvorum sunt nomina nota?
Nec minor est laudis species, qvòd jugiter Urbem
hanc nostram cingant multæ, ceu pulcra corona,
prælustres aliæ, famâ super æthera notæ:
Lipsia, Mercurii domus aurea, qvæve canentes
semper habet Musas, & semper carmina Phœbi
aure bibit doctâ: terræ Misneidos umbo,
ritè ubi Majugenæ celebrata panegyris annô
ter sua sacra facit, Clariasqve undosus Elyster
perfundit Divas, ac lætos largiter agros:
Erfurtina, viris & viribus inclata, cœli
qvæ Thuringiaci vel Roma vetusta videtur,
cui sunt largitæ Charites Charitëia tempe,
florea rura Ceres, dat cæcuba liber Jacchus,
Neptunus Geram, Mars bellica contulit arma,
Jupiter ora viris, censum Plutusqve beatum:
non reticenda mihi clivosæ mœnia *Jenæ*,
qvæ cingunt colles, qvæ lambit Sala profundus,
qvæ cœlô delapsa Themis fovet, ipse Lycéô
posthabitô Stagirita colit; non Attica Musa,
non Clio veneranda deest; sed Apolline pleni
irriguæ vates libant Aganippidos undas:
nec *Vinaria* tu, cultis uberrima campis,
qvam propè piscosus fluit Ilmus, & alluit undis

magni-

magnificos aulæ muros, laqvearia, turres,
& Ducibus priscis habitata palatia, Rutæ
germina qvos patriis decorant gestamen in armis:
Qvæ Salis accepit clarum de nomine nomen
Hala, Salinarum mater fœcunda, soloqve
Hermundurorum sat nobilitata propinqvô,
qvam Tacitus, Latiâ scriptor gravitate venustus,
in libris tacitam qvoqve noluit esse disertis:
Leucoris insignis, cujus super æthera nomen
ivit, & extremum terræ penetravit ad orbem,
qvam natura loci, congestumqve aggere vallum,
fœdere qvam concors concordia munit & unit,
qvamqve Electuræ voluerunt Saxones urbem
& caput, & patrii qvoqve dicere robur agelli.

III. Fœcunditas. Magnæ urbes hæ sunt: tamen haut est nostra *feraci*
inferior tractu: propè nam præterluit illam
flumine, *Plissa* cui nomen, rapidissimus amnis,
qvi, tepidi veluti septena toreumata *Nili*,
lene fluens eqvidem; sed cunctis amnibus exstans
utilior, nullas confessus marmore vires,
arentes nigrâ segetes fœcundat arenâ,
irrigat adsiduô fluxu qvoqve rura pererrans:
non metris effabor ego, qvot secula gentis
sqvamigeræ, vitreô fingentia flumine lusûs,
usqve benignus alat, qvæ civibus emta patellis
ponuntur, carniqve interponuntur opimæ,
ut vervecinæ, bovis & suis, atqve ferinæ.
Mugit enim collis, fessis & amica juvencis
silva, greges ovium balant, tuguriqve colonus
pauper distentas comitatur lacte capellas
per tractûs rigui saltûs vallisqve cavatæ,
ac in frugiferis qvi cingunt collibus urbem.
Istis ne desint *Cerealia munera* ferclis,
heic DEUS äerios montes camposqve jacentes
nectare coelesti saturat, viridantis amictu
jugera sulcorum valdè ebria messis inumbrat,
qvæ Cererem, viridis qvæ pabula mitia fœni,
ac olus, humanis qvod cernitur usibus aptum,

qvæ

qvæ præbet frumenta, qvibus liqvor inclutus iste,
gratus odore, sapore bonus, præstansqve colore,
excoqvitur, cujus sitis arida pellitur haustu,
nutrimenta petunt artûs, & robora nervi:
adde, qvòd omnigenos glebâ ferat ubere fructûs,
millecuplis decorata bonis, perq; omnia dives,
terra ferax Cereris, nunqvam mentita colono,
vernans graminibus, nitidô se flore coronans,
non ingratus ager, durô sub vomere pingvis,
nullaqve gignendis lassantur jugera linis.
Qvid verbis opus est? partu fœcunda benignô
innumeras effundit opes, ut jure salutes
Misniacæ meritò sumen memorabile terræ:
confluit huc siqvidem densissima sæpe virûm vis,
qvæ fruges facili prostantes ære, bonôqve
mercatas preciô longinqvas vectat in oras;
juro tibi! cernes Francos hinc, inde Bohemos,
illic Tyrigetas, heic Misnos, atq; Nariscos
calfacere inde forum videas cum Saxone durô.

IV. *Amanitas.*

Non heic *Piscinæ* desunt, fontesqve perennes
non plateis solùm manant stratisqve viarum;
sed nec qvæ spectant ædes Titanis ad ortum
destituuntur aqvæ puræ vivente scatebrâ:
ternæ præprimis sunt nobilitate celebres
urbem piscinæ propter, qvas efficit agri
Cosmani, vulgo si fas est credere, rivus;
prosilit hinc undæ jugis liqvidissima vena,
civibus & cunctis uberrima commoda præstat,
irrigat hortorum benè pratorumqve recessûs,
urbi grande decus dans floriditatis amœnæ.
Non deest *Silvarum* largissima copia, civis
cum Corydone qvibus fruitur non- fœnore - parvô,
lustraqve non absunt illis, stabula alta ferarum,
cervus ubi, timidusqve lepus, spumantis & apri
dira fames virides audet depascere frondes:
it portis igitur, cui jus datur illud eundi,
ipseqve non rarò *Princeps*, adsurgite Musæ!
retia rara, plagæ, latô venabula ferrô,

B Nobi-

Nobiliumqve ruunt eqvites, & odora canum vis;
nunc canis insultat lepori, nunc fundit aprugnam
bombardæ globulus carnem, nunc retia cellum
cornibus arboreis retinent, ceu compede, cervum.
Silvis heic etiam fertur genus omne volucrum,
pennigeriqve greges: mensis aptissima perdix,
deliciæqve hominum turdus, merulæqve canoræ,
Sycalidesqve, & mollis anas, & dulcis alauda,
& trochili, & nigris velata monedula pennis,
cumqve saginatâ gallinâ huc altilis anser
innumerô fertur numerô: huc & millia multa
ovorum, minimô coëmenda valore, feruntur;
huc veniunt Junonis aves, huc capo decorus,
acceptæqve dapes, qvarum me copia turbat.
Qvid campos memorem virides, qvid nobilis *Horti*
delicias, Urbis cingentes mœnia nostræ?
qvalis ad illustris latus *Arcis* adhæret, amœnos
tantum qvi reliqvos inter supereminet omnes,
qvantum lenta solent inter viburna cupressi;
mundivolæ nitidô clarescens lumine famæ,
Romuleô Imperiô qvòd non magis amplior ullus;
est super irriguô lati planissima campi
area, qvam circùm murorum machina claudit,
intùs prata virent rigidô purgata ligone,
umbrosumqve nemus, fontes, & amabilis unda,
& junctæ frondes, & nexa cydonia citro,
perpetuoqve virens buxus, humilesqve myricæ,
& bicolor myrtus, baccis qvoqve turgida ficus;
nec pyrus aut prunus, nec malus, & innuba laurus,
nec frondosa deest corylus, nec populus ingens:
cedant Alcinoi, cedant pomaria Pæsti,
Ægeriæqve nemus, qvæve aëre pendet in alto
terra Semiramei, si verè creditur, horti:
hunc Venus (daliis superunxit odoribus hortum,
permulsitqve locum, blandosqve reliqvit amores
sedibus, & volucres heic jussit plaudere turmas.
Nam, qvid ego mirer primùm? qvo fine qviescam?
auratasne trabes, an tot prætoria circùm?

an

an nemus arboreum, malosqve pyrosque feraces?
an referam levium vivaria plena ferarum?
Hortinum partem, varias ubi picta per artes
gaudet humus, cultisqve herbis & floribus halat?
huc oculis, huc mente trahor: sunt millia multa
isthic herbarum: heic flores beneolentis anethi,
heic casiæ calthæqve, soporiferumqve papaver:
heic Hyacinthe vires, inscriptus nomina regum,
heic & odoratas prætexit amaracus umbras:
heic ruta, & graviter spirantis copia thymbræ,
Narcisiqve comæ, serpillaqve olentia florent:
heic rubrô splendore rosæ, vaccinia nigrô
imbuta, & dulci violæ ferrugine tinctæ:
sed neqve qvàm multæ species, nec nomina qvæ sint
herbarum, terris huc qvæ venêre remotis,
est numerus, nec enim numerô comprêndere par est:
sed neqve, qvæ stupeas, ibi fontis aqvaria desunt
jugia, qvadratâ lignis inclusa figurâ:
proxima sunt illîc puteo prætoria vasto
exstructa, & variis laqvear præsigne figuris
depictorum hominum, depictarumqve ferarum:
hinc locus, unde leves mittuntur ab aure sagittæ
oppositam in metam, nec-non pila provolat acta
nunc pede, nunc cubitô, strictô nunc obvia pugno:
at passim fontes, cœcisqve fluenta latebris
emittunt liqvidas constrata per atria lymphas,
si calces inopinus aqvas, mox sipho repressus
exsilit, & stupidis immittit vultibus undas.

Nunc *Urbem* visamus, erunt, qvæ lumina pascant *V. Ædificia.*
Dædaleis exstructa operis speciosaqve tecta,
sat spaciosa fora, & lætæ latæqve plateæ.

Urbis, Hyperboreus qvà flat Septentrio, parte, *(I) Arx:*
Arx præcelsa micat, sublimibus ardua tectis,
magna Ducis sedes, qvæ binarum arcta domorum
mœnibus, & solidis laterum compagibus hæret.
porta domûs ingens, firmæqve è rupe columnæ,
æratæqve trabes, ferratô cardine postes:
hanc ubi jam portam fueris ingressus apertam,

 â fron-

ã fronte occurrit variis conſtrata lapillis
area, qvadratô laterum munita receſſu.
Qvid referam egregiô conſtructa palatia luxu,
contiguisqve hærent qvæ nexa cubilia tignis?
collucet paries Tyriô variabilis oſtrô,
atria ſtant ſuprà longis ſuffulta columnis,
illîc artificumqve operæ, & ſola marmore picta
reſplendent, ſubſuntqve ſuis aſarota figuris,
cælatæqve trabes, & clara ioreumata ſignis:
heic paries ſplendet Getulô murice tinctus,
fulget gemma toris & jaſpide fulva ſupellex.
Aſt hæc longa mora eſt numeris includere noſtris
ornamenta loci, veterum decora alta penatum;
ipſi nam ſubſunt conclavia pluria, magni
qvæ Reges poſſint, ſummiqve habitare Monarchæ.
A. C. 1419 Imâ parte jacet *Templum* cathedrale, GEORGO
A. C. 1647. ſacratum: Miſnæ *Gvilielmus* Marchio ſtruxit;
at nunc præripiens palmam vel mille ſacellis,
auſpiciis FRIDERICE tuis GVILIELME, niteſcit,
cultum Praxitelis dextrâ, doctive Lyſippi,
arteqve Mentoreâ gemmans, clariqve Myronis:
hoc Carthago mihi eſt, de qva ſiluiſſe putatur
laus major, verbis qvàm dicere pauca diſertis.
Num *Cellam* taceam, diſtenta ubi nectare dulci
dolia, multiplici variarum ambage viarum,
hinc illincqve jacent? qvali Minoia flexu
tecta fuiſſe ferunt, ubi inextricabilis error,
parietibus textum cœcis iter, ancipitemqve
mille viis habuit dolum, & irremeabile limen.
Eſt in receſſu longô locus, uſus eqvorum,
ſtant ibi perplures vincti præſepibus altis,
egregii formâ, ſpirantes naribus ignem:
illîc res lætæ, magnis Circenſibus actis,
arte laboratæ veſtes, oſtroqve ſuperbæ,
auratæqve micant peltæ, micat aureus enſis.
Aëriæ *Turris* ſtant celſa cacumina, cujus
teſtudo æripedum greſſûs admittit eqvorum.
Non ego cuncta meis complecti verſibus opto.

Hæc

Hæc qvamvis *plagiô* satis est famata nefandô,
dum *Fridericiadas geminos*, comitatus eqvestri
turbâ, *Kauffungus*; animô truculentus & asper, A.C. 1455. 7. Julii.
nil veritus miseræ suspiria plurima Matris,
seduxit tacitæ per opaca silentia Lunæ,
rursus at omniboni qvos provida cura Tonantis
sospitat: inde tamen qvoqve laus non ultima surgit,
hâc Aulâ longos jam consedisse per annos
tot tantosqve Duces, lectissima germina Rutæ,
veros sinceræ Pietatis & Artis Atlantes,
qvorum qvàm qvirem vel nomina sola notare,
antè diem clausô componet vesper Olympô.

Ortu qvâ Titan tellurem spargit Eoô, (2) *Monasterium.*
nunc prostrata jacent ac diruta rudera prorsùs
Cœnobii, sanctæ qvod Religionis ad usum
regificô sumtu fundârat & auxerat olim A.C. 1172.
Fridricus Cæsar *rufæ* cognomine *barbæ*,
Rex bonus & sapiens, fovit qvi sacra Minervæ,
nec minùs est Martis studiis operatus in armis.

Incluta nunc obfert se *Cancellaria* nobis, (3) *Cancellaria.*
ingeniis habitata Patrum, Sanctiqve senatûs
regia: qvà sedem posuit Themis alma, suumqve
virgo Astræa tenet puteal; stant atria longis
obvia porticibus, multisqve instructa columnis:
vestibulum ante ipsum, primoqve in limine sedis
cernere semper erit, populis undare penates,
adsiduos intrare inopes, remeare beatos.

Curia præ reliqvis, gravibus gravidissima curis, (4) *Curia.* A.C. 1562.
emicat, ut stellas nitet inter Luna minores,
sedes Consilii, divæ penetrale Themistos;
hac olim coiere sacri longô ordine Patres, A.C. 1568.
qvos *Witeberga* suis gremiis, qvos *Jena* fovebat
florida, Theologici clarissima sidera cœli,
*Colloqvium*qve pium placidô sermone trahebant
membrô de fidei dubiô, pugnareqve visô,
ante DEUM qvalis sit Justificatio nostri,
Janô Gvilelmô Patriæ mandante Parente:
celsâ luxuriat *Turri*, qvæ, nobile visu,

vertice prospiciens altô ardua tecta domorum,
surgit, & excelsum caput inter nubila condit;
hac multâ impensâ, nec laude minore, priores
sublimi fabricam posuerunt pariete muri
intus, ut exactas mortalibus indicet horas:
mirum opus ingenii, mirandâqve arte paratum,
qvale laboriferi nescisset radere tornus
Praxitelis, Cous nec depinxisset Apelles,
nec Polycletæus duxisset in ære caminus,
qvale nec Ætnæis olim Telchines in antris,
nec rigidus Steropes, nec, qvi polit arma Tonanti,
Mulciber æternâ potuisset fingere massâ,
qvale nec hoc nostrô qvisqvam conspexit in Orbe,
nec facilè adspiciet, qvamvis hinc inde pererret.

(5) *Templa.* *Templa* sed anteeunt pulcrâ vastissima mole,
culmina qvorundam turrita minantur in æthram,
aëriæ ut qvercûs, aut coniferæ cyparissi
consistunt, silva alta Jovis, lucusve Dianæ;
qvorum adytum cultus purus putusqve superni
Numinis exornat, scoriæ Papalis inanis,
hæreseosqve rudis; genii ingeniiqve lacunis
depromtæ, varii variè qvam spargere tentant;
prosilit heic Pietas, & Amor non illitus ullo
fucô, cumqve Fide virtus, argenteus amnis
ceu derivatur salientis flumine fontis,
vana superstitio, qvæ delirantia reddit
pectora, Sauromatas ultra Tanaimqve recessit.

(6) *Ædes privatæ.* Non splendore carent Cives qvæ *tecta* freqventant,
qvæ dum collustres, dubitabis, commodiore
utilitate juvent magis, anne decore nitescant?
Sint munita licet minùs Urbis mœnia nostræ,
lata nec excisas foveant pomœria fossas,
nec centum validas possint ostendere turres;
Sed benè habet, firmata satis spes, anchora, portus,
arx, scutum, vallum, qvin murus ahenus, asylum,
robur, præsidium nobis DEUS estqve manetqve,
cunctipotente suâ qvi dextrâ rebus in arctis
auxiliator adest semper- certissimus, atqve

eripit

eripit è tristi miseros discrimine rerum:
Princeps: unanimi viventes fœdere cives,
Indigetûmqve fides munimine fortior omni est.
Qvin abs clade tuâ si trux *Hussita* fuisset,
crebra nec infestis toties *incendia* flammis
urbis nostratis lacerâssent tecta domosqve,
istis splendidior non adpareret in oris.
Qvantâ floruerint olim *virtute* Priores,
prælia felici tot depugnata loqvuntur
dextrâ, Saxonicæ forti moderamine Rutæ,
totqve reportati devictô ex hoste triumphi,
qvos non delebit secli cariosa vetustas:
non minùs optatæ tranqvillô tempore Pacis
Artibus invigilant, obeunt sua munia promti,
non nimis indulgent genio, scelus exsulat omne:
heic probitas, heic alma Fides fert obvia gressûs,
heic amor est in litterulas spretasve Camœnas;
tantum nam Musis urbs hæc largitur egenis,
qvantum vicinis vix in regionibus ulla,
magna potensqve licèt: pollens hinc copia cœlô
adpluit, ac lætis locupletat frugibus agros:
hinc augusta domi, sed raro angusta supellex,
nec cives arctæ pertexunt stamina vitæ.
Ars nec Dædaleæ plusqvam celeberrima dextræ
heic reticenda venit, sine qva si fortè fuisset,
pessum jamdudum cum Musis îsset Apollo:
nostrâ præsigni siqvidem tersâqve nitelâ
Chalcographis animare *typis* ad secla nepotum
exactos libros qvot vidimus hactenùs Urbe?
Sed qvem Te memorem, qvove in Te carmine fungar,
FRIDRICE Ô GVILHELMIADES, præstabilis Heros,
Sceptra tenens patriæ *Princeps* celsissime terræ,
par Patri, patriis ut qvi virtutibus æqvum
æmulus hoc peragis vitæ prænobilis ævum?
est Tibi cura, DEUM cœlesti noscere cultu,
& vitæ servare modum, finemqve tueri,
Justitiamqve seqvi, sanctas defendere Leges,
& colere ingenuas, non temnere turpiter, Artes,

A. C. 1430.

A. C. 1396: 1403: 1427: 1444. 1451. 1475.

VI. Mores atq; studia Civium.

VII. Magistratus.

in-

ingeniô reliqvos superare, haud sangvine niti,
nec sua futilibus consumere tempora nugis;
sed Patriæ prodesse Tuæ, prodesse Camœnis,
nec Tibi, sed toti genitum Te credere Mundo:
sedem in Te pietas figit, palmaria virtus,
in Te prisca Fides obsessôq; pectore vivit:
Tu Pietatis opes, Verbi cœlestis honores
immensô adservas studiô, ne rure patritô
infelix lolium ac steriles dominentur avenæ;
inde salutares Leges edictaqve manant
in vulgus, moresqve ejus se moribus aptant
mandantis, vitamqve colunt, qvæ consona Legi.
Perge ita, prælustris *Princeps*, Te tota loqventur
climata Regnorum, vastus Te prædicet Orbis!
Perge ita! Sic referes tantô condigna labore
præmia, Teqve piô memorabunt ore nepotes.
Curia dein propugnatrix ritè audit honesti,
æqvâ lance suum tribuit, qvod postulat Æqvum,
dirigit insontes; sed sontes frenat habenis,
effrenesqve rotâ, furcâ, ferrôqve recisos,
corporibus Medicus ceu membra putrentia, tollit:
nec mirum, semper patribus si spissa, celebrat
qvos gravitas, capitisqve nives, maturáve qvorum
pectora jampridem rerum prudentia coxit.

VIII. Ministerium Ecclesiasticum.

Ætas perfuncti stridenti cardine secli
prodiga magnorum viridavit messe virorum,
nec-non Doctores & vitâ & voce probatos
spargere divini vidit Mysteria verbi.

Nomina Superintendentium à Reformatione B. Lutheri:

Dicere fert animus *Superintendentis* habenâ
dexteritate gravi, dextrâ gravitate potitos:

1. M. Gabriel Didymus, A.C. 1521.

primus erat *Gabriel Didymus*, pius Arte *Magister*,
templa *Neapoleos* qvi rexerat impiger antè;
enthea sed deinceps heic spargit semina Verbi,
Argeliam tandem tendens svasore *Lutherô*.

2. D. Wenceslaus Linckius, A.C. 1522.

Linckius alter adest, Sacri decus Ordinis ingens,
qvem Studia, & longis vigilatæ noctibus artes
nomina sublimis *Doctoris* habere dederunt;
heic postqvam diô saturavit nectare mentes,

exa-

exactâ petiit trieteride *Noridos urbem.*
Excipit hunc *Lutheriadæ* sincerus Achates,
& bona pars animæ, laudabilis ille *Georgus* — 3. M. *Georgius Spalatinus, A. C.* 1525.
Spalatiniades, roseis qvem fama qvadrigis,
nescia fama mori, fert docta per ora virorum;
vivens is meritò mihi bibliotheca vocandus,
in qva delituit sacra pagina, culta Sophia:
in qva Lingvarum pomœria viva virebant;
bis denos docuit summâ cum laude per annos.
Pòst *Augustinus*, venerabilis Arte *Magister*, — 4. M. *Augustinus Himmelius, A. C.* 1545.
Himmelius subiit Superintendentis honores,
præfuit & postqvam callem monstrando polarem,
octo post annos factus fuit incola cœli.
Bresnicerus adest *Alexius* ordine qvintus, — 5. *Alexius Bresnicerus, A.C.* 1553.
huncjubet officio valedicere dira nefandi
Lerna *Synergismi*, ac notis discedere terris.
Misenus post hunc onerosum munus obibat, — 6. *Andreas Misenus, A.C.* 1562.
sceptra regenda Scholæ cui tradidit antè Senatus;
Leucopetra tandem dimissus desiit esse.
Hinc *Bresnicerum* Patrum pia cura remotum — 7. *Alexius Bresnicerus, A.C.* 1568.
exsiliô revocat, rursusqve excedere mandat.
Esaias Oswaldus adest, qvem proxima *Stecha*, — 8. *Esaias Oswaldus, A.C.* 1573.
& dextrè Verbum qvoqve noverat *Auma* docentem;
ille nec acceptus Patriæ gratusqve Propheta,
jussus concessit rellinqvere munia *pensam.*
Inde *Melissander*, cui *Noricaberga* tenellas — 9. D. *Caspar Melissander, A. C.* 1578.
indulsit cunas, multâ præstabilis Arte,
sedula sicut apis delibans dogmata Verbi
mellitô cœtum commissum rore cibavit;
illius hinc meritò viget indelebile nomen.
Josua Lòhnerus seqvitur, clarissima cujus — 10. D. *Josua Lòhnerus, A C.* 1592.
usa ministeriô fuerat *Vinaria* pridem;
grandia qvi tolerans gravium momenta laborum
præibat populo, velut alter *Josua* ductu:
Müllerus post hunc subiit, turrita Vienna — 11. D. *Balthasar Müllerus, A.C.* 1595.
pulvere qvem Scholicô primùm sordescere vidit,
nec-non *Silusium* qvo ConRectore vigebat,
pòst *Frawbreitingi Zizaq;* minister ad aram;

C in

in parvis perſpecta fides dum claruit ejus,
duros penſavit lautisſima Sparta labores,
ſummâ cui præerat cum laude, minore nec uſu:

12. D. *Abraham Svarinus*, A. C. 1610. Excipit hunc *Abraham Svarinus*, amabilis ille
Doctor, *Sceudicium* qvo *Delitiumq*ve tot annos
jure ſuperbibat, celebratus flumine Svadæ,
qvi gravis exemplô vitæ, Verbôqve ſalubri
commisſum dextrè duxit docuitqve popellum.

13. D. *Heinricus Eccartus*, A. C. 1616. Subſeqvus *Eccartus* viguit, tuba clara Sionis;
nectare *Singenæ* cœleſti corda rigabat,
inde Profesſorem coluit *Soracte Gisenum*,
hôc *Franchuſa* catô ſibi pôſt *Doctore* placebat;
Hector militiæ Chriſtianæ ſtrenuus, atqve
murus & arma Sacræ Trojæ, vir maximus Arte,
vir Gravitate nitens, Zelôqve refertus *Amoſi*,
nec-non Theiologi lampas clarisſima cœli.

14. D. *Ægidius Hunnius*, A.C. 1624. *Hunnius* excellens húic ſuccedebat, amœna
gloria Pegaſidum, Svadæ flos atqve medulla;
nomine par Patri, ſed & ingens omine verô
ſcutum, umbo, clypeus qvi relligionis avitæ,
magnus doctrinâ, major pietate fideqve,
maximus ingeniô, ſuperæ caducifer aulæ,
Sangerohuſani Præſul priùs arduus agri.

Ad Paradiſiacos hi concesſére penates;
horum fama Virûm, virtus, ac gloria vivet,
dum fluet ac refluet ſinuosô flumine *Pliſſa*.

15. D. *Martinus Caſelius*, A. C. 1642. Noſtræ *Caſelius* nunc eſt cynoſura Sionis,
Euſebies germen, magnum decus Urbis & Orbis,
largificâ tribuit cui dexträ munera Numen,
divinusqve Sophus præſtat, cui nectaris inſtar
dulcis honoratô promtè fluit ore loqvela,
JHOVA det, ut longos præſit proſitqve per annos!

Nec tamen hi ſoli laudis meruêre brabeion:
ſunt plures, qvos ferre mihi brevis abnuit hora,
Theulogiæ inprimis rata qvi myſteria docti
enthea felici jactu ſparsêre per Orbem
ſemina, Chriſtiadum multùm ædificantia cœtum;
emeritas qvorum laudes meminisſe refugi,
ne cui vel nimium minimumve dedisſe viderer.

Urbis

IX. Schola.

Urbis tecta & opes, nec-non memorabile qvidvis
desino rimari, mirari desino; laudes
proveho. - Svave decus superest, *Schola* scilicet isthæc,
urbem qvæ pennis solvi metuentibus astris
æqvat, ut emineat stabili super æthera famâ;
hæc: hæc Urbis honos, Sol est, ac anchora fida,
qva sine per dubios nutatqve natatqve tumultûs;
ornat eam, veluti pretiosas purpura vestes,
pulcra corolla manûs, ac aurea pala cylindros.
Nam Jus est Urbis fulcrum, Medicinaqve nervus,
Theilogie basis est, Sophiâ sine qvælibet algent:
Theulogiæ verò est Schola florida dia favissa:
templum Justitiæ, fragrans Medicaminis hortus,
hospituum Sophiæ, Lingvarum Artisqve palæstra.

Hanc qvondam docuit fidâ *Reismannus* opellâ;
hinc *Chiliane* subis tàm duræ munia Spartæ,
Juncta *Spalatini* fuerat cui filia magni:
alter ab hoc *Piscator* ades, spectabilis arte,
clara Professorem coluit qvem *Jena*: deinceps
excipis hunc *Hamerice* senex, vir culte per Artes
multùm Pierias, vivens heic lustra per octo:
inde *Parens* seqveris per bina decennia, legit
urbica qvem CHRISTI sibi nunc Ecclesia Mystam
bis septem fermè, puto non sine fruge, per annos.
Pòst *Seifartus* adit nostri moderamina ludi,
& sacræ & Sophicæ prætoria stella cohortis:
Francica qvidum rura petit, *Crausere* colende,
Sisyphium Scholicô Te pulvere volvere saxum
JHOVA- Pater voluit, Patrum nec provida cura
abnuit, heic nostri demandans Sceptra Lycéi.
Fas erit, ardenti prece poscere Numen Olympi,
largiri velit eximios proporrò Magistros:
qvi studium Moresqve regant & facta priorum
edoceant: qvæ norma boni, qvi limes honesti
monstrent, inqve Patrum vestigia ducere perstent,
eloqviiqve vias; Ciceroniaqve arma disertis
vocibus expediant, & cultu divite Lingvas
forment, ac doctis sermonibus ora figurent!

Rectores ejusdem.
1. Diodorus Reismannus A.C. *1526.*
2. M. Michael Chilianus. A. C. 1556.
3. M. Johann. Piscator. A.C. 1575.
4. M. Joh. Hammericus, A.C. 1574.
5. M. Josephus Clauderus. P. *L. C.* A. C. *1614.*
6. D. Tobias Seifartus, A.C. 1634.
7. Georgius Crauserus, A. C. *1644.*

Conclusio cum Voto.

Tu verò, Aonidum cultrix operosa Sororum,
& veræ Pietatis amans, ac Pacis alumna
nobilis, *Altburgum*, nostratis adorea terræ,
ô præclara domus virtutum, Juris asylum,
Justitiæqve sacer portus, fidei anchora sacræ;
Salve urbs illustris, dulcissima Patria salve,
æternumqve vale magni domus incluta CHRISTI,
qvás ve Tibi canimus levidensi carmine, laudes
accipe, prona, tuas, & miti respice vultu:
Sic Tua crudeli nunqvam pulsentur ab hoste
mœnia, nec sævæ videant contagia Pestis,
nec Te dira Fames, nec Te penuria vexet;
sed Tua sit Cererisqve ferax fœniqve novelli
terra, domusqve tuas spirabilis ætheris aura
recreet, ac niveis PAX aurea contegat alis!

PARS POSTERIOR, Gratiarum actio, directa ad

Et sic dimidiam fabricæ qvodammodò partem
exegi nostræ. Nunc pergo ad pensa superstes
cætera, non longô conqviescens carmine pausam.
Isthinc ne tacitus discedam, qvalis haberi
ille potest, cui vel nihilum Charitëia Triga
pectoris indulsit grati, vel Murcia deses
struxit in internis exosa habitacula fibris;
adnitar patriis breviter valedicere Musis:

Finis adest propior, mea Pieri, contrahe carmen,
extremumqve Vale Patrio suspende Lycéo!

I. DEUM opt. Max.

O DEUS, astrati sapiens moderator Olympi,
ô *Pater*, & *Fili* amborumqve reciproca *Flamma*,
qvi tumidi qvondam pelagi terræqve capacem
cunctipotente manu sinuâsti fortiter arcum,
qvi circumfusi tentoria lucida Cœli,
& liqvidas curvô suspendis fornice lymphas;
qvas Tibi devotô depromam pectore grates?
ut Tua vel paucis pateant depicta figuris
munera, prægrandi cumulô mihi præstita largè,
non me telluri, ceu brutum ignobile, pronum
adfigis; rectô sed sidera cernere vultu,
Os sublime mihi tradis, mundiqve theatrum
& convexa Poli erectâ cervice tueri;

San-

Sanctæ divinô me donas lumine mentis,
qvotidieqve novô mactas me muneris auctu;
Tu mihi Fautores, qvorum contermina cœlo
fama cluit, promtus largiris, & indice certô
ulteriùs monstras illorum puncta mereri,
nec-non immunes morbi mihi corporis artûs
providus indulges, mentisqve tueris acumen.
Ah fateor, tantis mihi nulla solutio restat
pro meritis! tamen, ut vel mica minutula gratæ
mentis ad adspicuas ponatur luminis auras,
en! animæ Tibi tota meæ vis, sensus & omnis,
& vigor in fibris & viribus omnibus omnis
in grates diffusa Tibi non carminis unam
spondent materiam; sed plenam prodiga messem!
Ac, cùm nunc alio me terras Sole calentes
visere præcipias clemens, prece supplice supplex
Te veneror, jugi hæc benefacta fluore benignus
continuare velis, rabidas Sortisqve procellas
adversæ pulsare procul lingvæqve flagella!
Sic Tibi, seu Phaëthon oritur, seu lassus ab æstu
lora fatigatis solvit nodosa caballis,
Misnide pro terrâ non thure; sed ore, sed omni
pectore dependam fœcundus carmine vota!

Finis adest propior, mea Pieri, contrahe carmen,
Extremumqve Vale patrio suspende Lycéo!

Inseqvitur *Princeps* de *Rutâ* plectile sertum
qvem clarat, Virtusqve suas deducit ad ædes,
insita ab Heroum genuinô sangvine Patrum;
Hic me munificæ dignatur munere Mensæ,
culmine qvà montes minitantur in aëra *Jenæ*.
Ingenuus fateor, me tanta exsolvere nunqvam
Posse, nec in meritas grates animare canalem
Phœbéum, si vel vernantes tempora circum
mî geminæ geminas & Smyrna & Mantua laurûs
efficerent, numeros legerentqve in carmina Musæ.
Num verò sileam? Mnemes ad fana sacratæ
talia devotus statuam, digitisqve decenter
hæc ego vel cedris incidam emblemata voti:

II. Principem, ac Dn. Dn. Frideric. VVilhelmum, Ducem Saxoniæ, &c.

Floreat

Floreat ac vigeat germen prænobile semper,
Ruta, tuum, & Mortis nec tristes sentiat ictûs;
ævùm perpetuet scutum Libethridis oræ;
atqve Pater Patriæ, veræ Pietatis & Atlas:
qvin *Conjunx*, Matrona potens, benè salva perennet:
Numinis indultu tandem qvoqve parvulus aulâ
Ascanius ludat, patrioqve arrideat ori!

Finis adest propior, mea Pieri, contrahe carmen,
extremumqve Vale Patrio suspende Lycéo!

III. Dnn. Consiliarios: Dn. Johann Friederich à Brandt/&c.

Principis exceptis Numen, qvos ipse juvare
Sacras consiliô voluit res atqve profanas!
Maxime *Brandiades*, qvem nobile sangven utrisqve
longiùs à proavis deductum clarat, & amplas
ingenii ob dotes variis in floribus Horæ
æternæ pictum miratur vivida fama:

Dn. D. Henric. Gebhardi, &c. Cancellarium.

Gebharde, ô cujus mentum sibi Diva dicavit
Justitia, & Pallas Sophiæ vocalibus undis
ad miraclum usqve immersit, blandosqve favorum
Principis indulsit Zephyros, Charitumqve maniplos:

Dn. VVolfg.-Cunrad. à Thumshirn, &c.

Thumshirni, cumulô grandi Virtutis & Artis
antiqvæ misces qvi Nobilitatis honores;
qvem sacrat immortalis honos, & gloria famæ
erigit, atqve humili plebis distingvit ab undâ:

Dn. D. Sebast. Beer, &c.

Florida *Beeriades* prælustris adorea Juris,
à qvo, si vellet dubios discernere casûs
grande Dices numen, caperet documenta, suasqve
cassa laboraret Sophie rescíscere vires:

Dn. D. Augustum Carpzovium, &c.

Carpzovi, Themidos corclum, qvamplurima virtus
qvem dedit illustrem; qvem magna peritia Juris
supremos Legum titulos, & nomine summum
jussit habere decus, laudisqve perennis agalma:
qvæ memoris monimenta animi suspendet honori
officiosa Charis vestro, qvæ pondera laudum?
Sol priùs oppositas perfundet lumine terras,
astra sinent primùm cœlô fulgere serenô,
nec solitâ ardescent Titanis luce caballi,
dulcescet primùm mare, & experietur aratrum,
mortuus atqve caput gelidâ priùs efferet urnâ,

mentem

mentem qvàm subeat tantorum oblivio nostram:
Vive, fave *Brandi*, floresce *Gebhardia Peitho*,
Thumshirni vigeas, felix stes *Beeria Virtus*,
incolumisqve diu niteas *Carpzovia Pallas*!

Finis adest propior, mea Pieri, contrahe carmen,
extremumqve Vale Patrio suspende Lycéo!

Et Te prætercam tacitus, venerande *Caseli*,
sacras qvem res vult Ducis aula juvare fideli
consiliô, cœli qvondam clarissima lampas
Philosophi, nunc ore potens suggesta movere
dulcisonô, tortos varioqve sophismate flexûs
dissuere, & veri canones monstrare probatos?
nostras Tu tenues proni spirante favoris
præ multis unus Musas amplecteris aurâ:
pro patrocinio tanto, tantoqve favore
qvisqvis inest imis fibris vigor atqve potestas
Te celebrabit, iners dum volvitur æqvor & aër,
aëra dum volucris pennis celeriqve volatu,
æqvora dum piscis pinnis celeriqve natatu
permeat. Has grates cumulo isthôc simplice votô:

Vivat *Caselius*, benè sanus ubiqve triumphans;
diæ *Caselii* vigeant melipecta Suadæ:
Caselio DOMINUS tribuat, precor, omne qvod optat:
Caselium salvum, rogo, sospitet usqve Polarcha;
undiqve *Caseli* floresce, nitesce, senesce;
magnô à *Caseliô* procul, ô procul esto, qvod obsit!

Finis adest propior, mea Pieri, contrahe carmen,
extremumqve Vale Patrio suspende Lycéo!

IV. Mæcenates reliqvos: Dn. D. Martinum Caselium, &c.

Te volo, *Freislebi*, virtus qvem tota vocavit
esse suum, volupe est animas cui ferre beatas
ad Cœli sedes, ubi cuncti pausa doloris,
& facile, hæreseos truncare Sophismata diræ;
Te volo, qvo heic semper benè salva superstite durat
buccina cœlestis Verbi, servatqve canores:
Sed, qva voce feram, grates qvo carmine fundam,
exilem nostram qvòd mente favente Thaliam
complexus, proni tot monstras signa favoris;
donec pugnabunt calidis frigentia, siccis

Dn. M. Jacob. Freisleben, Archi-Diac. & Consistori. Adsessorem.

hu-

humida, cum duris præmollia, Mulciber undæ;
donec erit stabilis tellus, & mobilis æther,
errabitqve polô vaga Cynthia stellimicanti,
agnoscam gratus tanti benefacta valoris:
Vive diu Musis solamen amabile, vive;
JHOVA Tuos annos æternet, inusqve bonorum
nectareô sortem fluxu beet atqve serenet,
felix ausus eat, Tibi mitia fata senectæ
sufficiat summi facilis clementia Regis!
Finis adest propior, mea Pieri, contrahe carmen,
extremumqve Vale Patrio suspende Lycéo!

Senatum Urbis patriæ. Nunc ad honorati venio præclara *Senatus*
lumina, patriæ nitidissima sidera terræ,
præstantes Dominos, Sophiâ ac Virtute celebres;
hos ego prætercam, meritô nec digner honore,
qvos amor in doctos Musarum magnus alumnos,
famaqve mansurô victuræ laudis honore
mactat, & æternùm venienti porrigit ævo;
qveis studia, & nostræ non displicuère Camœnæ,
ut potiùs foveant illas sat divite sumtu,
sustententqve boni placidis assensibus? absit!
Spectati salvete Viri, præstantia fulcra
Eunomies, justæ magniqve Themistos Atlantes,
Dn. Andr. Kestnerum, COS. *Kestnere* inprimis, jam-nunc qvi sceptra capessis
Consulis, & Leges, ac candida Jura tueris,
fortunate senex, cui lustra bis octo peracta:
Dn. VVilbel. VValpurgerum, EX-COS. *Walpurgere*, catæ qvi mentis acumine polles,
& qvem Consiliis armat Prudentia canis,
qva sibi subjectos moderatur curia cives:
Culte *Faber*, variæ morosa negotia causæ
Dn. David. Fabrum, EX-COS. extricare valens Æqvi aut Rationis opellâ,
Juris & æqvarum custos fidissime Legum;
Vos reliqviqve viri, prohibet qvos dicere tempus!
Ultrò eqvidem fateor, dignas persolvere grates
non opis esse meæ, néve unqvam in viribus ullis:
Vobis JHOVA, pios respectans, præmia justa
conferat, ac, veluti probus arbiter, omnia sorte
isthæc compenset meliori, cœlite dextrâ
qvin vestros ævo venienti proroget annos!

Finis

Finis adest propior, mea Pieri, contrahe carmen,
extremumqve Vale Patrio suspende Lycéo!
Hactenùs *absentes* excepi jure Patronos,
evalui qvantum : *præsentibus* ire litatum
mens animi nunc est, grandi nisi pondere rerum
obruor, & vires benefacta in carmine lassant.
Hinc Te contueor, *Genitor* reverenter habende,
qvo de ne facerem jam pluria verba, recusat
ingenuus pudor, & laudum incrementa sonarem;
At Tibi qvas potero grates, qvæ carmina suctu
Aoniô fœcunda satis cantare valebo?
Non, mihi si centum lingvæ sint, oraqve centum,
ferrea vox, omnes metrô comprêndere dotes,
non benefactorum percurrere nomina possem;
ecce! manûs extendo Tibi persolvere grates;
accipe, sis, qvas lingva cupit proponere grates,
qvin etiam, qvas lingva neqvit dependere grates!
Numina, siqva pios respectant Numina, si qvid
usqvam Justitiæ est, & mens sibi conscia recti,
præmia digna ferant, canis dent commoda fata:
vive diu, qvin tota Domus stet læta vigensqve:
morborum cedat vis ad Garamantas & Indos,
nec desit, qvodcumqve petis, qvodcumqve cupiscis!
His subscribe meis DEUS optime Maxime votis!

Parentem, M. Josephum Clauderum, Diaconum.

Finis adest propior, mea Pieri, contrahe carmen,
extremumqve Vale Patrio suspende Lycéo!
O qvàm nunc versu vestrarum nomina laudum
divite conarer celebrare, & poscere lingvas
auderem centum fluidos per carminis ausûs,
heic nisi præcipitis decursus temporis omne
anticiparet epos, venæqve incideret auctûs!
cuncta coarctatô hinc Clio mea perfice cursu:
Vos, ô vos, passim clarat qvos Concio, & Artis
grande decus, nexu juncti mihi sangvinis arctô;
unanimis *Frater*, divæ cor amabile Hygeiæ,
qvi solidas Patriæ novisti impendere curas,
& spolia Orcino thesauro avertere opima,
qvæ vectura foret styga trans vaga cymba Charontis,

Fratrem, Doct. Joseph. Clauderum, Naturæ Con- atqve sultum.

atqve faber vitæ, custosqve perite salutis,
& mortis succô dispellens sospite virus:

Dn. M. Michaël. Crellium, Ecclesiasten, Adsistentem.

Crelliades, aures Latiô purgatus acetô,
alma Sais teneris benè qvem nutrivit ab annis,
Bellerophontei cujus labra lota Caballi
fonte, Maronis honos, Nasonis pompa, Melissi
melligo, vates dignus, qvem carmine Phœbus,
Pan calamis, fidibusq; Linus modulantibus, Orpheus
concinerent, atqve acta viri laudesqve sonarent,
insuper indeses qvi sacra negotia tractas,
jejunasqve animas diâ semente saginas:

Dn. Paulum Kraberum, J.C. & Syndicum.

Astrææ *Krabere* decus, qvem turba Dearum
æmula Pieridum cultu veneratur honorô,
qvi sic Eunomiæ Legum-latrice jubente,
irruis in fraudes, ac qvid sit Juris & Æqvi
enucleare vales utrôqve volumine Juris,
pristinus ut candor tandem diluceat Orbe,
atqve redux cupidâ cum strenuitate gubernet:

Dn Joh. Philipp. Eccartum, Curiæ Graphiarium.

Eccarte, ô Divæ non-segnis mysta, bilancem
qvæ vibrat hinc, gladium dextrâ sed ventilat inde,
qvi calles memori Leges ac Jura cerebrô,
cui multum mentis, cui cor limante Minervâ
acrius, ac doctæ finxerunt pectus Athenæ:
Vos, insto, qva voce feram, qvo carmine grates
eloqvar, & nostros qvòd jam spectare labores,
atqve in deliciis habuistis adire theatra
isthæc Musarum, raucos nec spernere cantûs;
pro tantis certè debetur gratia factis,
gratia, qvæ nullo prostet delebilis ævô:
Grates ergo feram, patiar nec, ut ullius ævi
terminus ex animis nostris monimenta favoris
evellat tanti, faciatve oblivia nobis:
Is, qvi stelliferi tabulata micantia Cœli
temperat, atqve æqvô regit & tegit omnia nutu,
det Pylios æqvare dies, det cuncta secunda,
ex votis faciat qvin vobis cedere qvævis!
Qvid majus poteritve dari, poteritve rogari?

Finis.

Finis adest propior, mea Pieri, contrahe carmen,
extremumqve Vale Patrio suspende Lycéo!
Nunc *Præceptores* addo, qvorum indiga ductu
in tantos potuit cunctorum excrescere Musa
ausûs, ut Salicas jam-nunc tendamus Athenas,
Te, *Seifarte*, loqvor, mentis qvem fama seqvestrat
ob pulcras sapientis opes à plebe, suoqve
invergit templo formosis gloria plaustris,
Issiadum *nutrix*, Francorum parma, *Coburgum*
cui dedit egregias Superintendentis habenas;
me, cùm truncus eram ficulnus, inutile lignum,
artibus ingenuis formâsti, *Epicharmus* ut alter.
qvid dabo pro tantis tantillus, qvidve reponam?
en gratô gratas depromo pectore grates!
in venis dum sangvis erit, dum spiritus artûs
hos reget, ac convexa polus dum sidera pascet,
semper honos, nomenqve tuum, laudesqve manebunt.
Ordine felici seqveris, spectate *Magister*
Christifer Hempeli, qvem docta peritia Lingvæ
Grajugenûm celebrat, qvi Con-Rectoris obibas
munus, onus potiùs, dum Fata DEUSqve sinebant,
hac ipsâ cathedrâ, dii post semina Verbi
Luccanô nec-non *Meuselwitiense* sub agrô
spargebas, sed nunc fulges novus incola Cœli;
porrige & huic meritas, mea Musula, porrige grates,
atqve precare umbris tenuem & sine pondere terram,
Spirantesqve crocos, & in urnâ perpetuum Ver!
Fines adest propior, mea Pieri, contrahe carmen,
extremumqve Vale Patrio suspende Lycéo!
Nec vos indictos linqvam, Clarissime *Rector*,
præstantesqve Viri, qvibus æmula turba novenæ
gentis in obseqvio jussum famulatur in omne,
& sese ad nutûs despondet gloria vivax:
proh! qvantum est, qvod cùm lucos ignotus adirem
hos ego Thespiadum, non parci plena favoris
argumenta mihi subitô ostendistis, & omnes
in me sinceri rivos haud paupere amoris
ivistis fluxu deductum, & perpete eosdem

V. Præceptores.

Dn. D. Tob. Seifartum, Superint. Gener. Coburgi.

Dn. M. Christoph. Hempel, Pastorem Meuselwitiensem.

continuâstis ope ingenuî testamine apertô!
Ergo, qvæ vobis nunc hostimenta reponam,
ut sibi perpetuâ servet Charis ista tabellâ?
Fama, decus, divina salus, fortunaqve felix
dulce pedisseqvium vos concomitentur in omnes
nisûs, inqve ævum vestræ durabile vitæ,
prosperitas etiam vobis sua dona coronet!

Dn. Georg. Crauserum, Rectorem.

Crausere, ô Latiæ vindex, & tutor Achivæ
Lingvæ, Musivum callens infundere nectar,
& facili Sophies methodô reserare recessûs;
Sospes ova, *Crausere*, diu, lætusqve per omnes
secli decursûs flore, faustéqve perenna!
salva sit innumeros castissima Costa per annos:
salvus Filiolus, qvi, sicut littora propter
myrtus succrescit, vel laurus in æthera surgit,
sic qvoqve succrescat, sic duret perpete flore!

Dn. M. Michaël. Flösserum, Con-Rect.

Faustus item *Flössere* vige! sanusqve viresce;
sospes tota Domus, charâ cum Compare proles!

Dn. Joh. Niedlingium, Collegam III.

Niedlingi, invidiæ minus experiaris iniqvæ;
longævum saturis sed Te DEUS expleat annis,
& semper-clemens salvâ tueatur Hygeiâ!

Dn. Michaël. Sigelium, Phonascum.

Candide, Cantores inter memorande peritos,
Sigeli, Angelicis serò adnumerêre catervis!

Dn. Christoph. Döbelium, Collegam V.

Döbeli, nunqvam sis debilis, undiqve verùm
stes firmus fortisqve! Ratum sic nominis omen.

Finis adest propior, mea Pieri, contrahe carmen,
extremumqve Vale Patrio suspende Lycéo!

VI. Commilites.

Ultima ades *Juvenum* studiosa caterva; sed ipso
ultima non animi adfectu; cara pignora Phœbi:
ergóne vos linqvam, nunc hinc discedere tentem?
corpore vos linqvo, fidô sed pectore servo,
Virtutis flores extendite fortiter, omnes
vincentes sortis casûs fremitûsqve minacis;
dum ver luxuriat vitæ, dum viva cerebri
spirat adhuc florem vis nobiliore calore,
gnaviter attentate, olim meminisse juvabit!
Vos DEUS omnituens bonitatis prosperet auctu,
qvæ via sit vitæ, qvæ sit cynosura laborum,

com-

commodus & studiis Zephyrus fautricibus auris,
ulterius doceat, sanam cum corpore mentem
præstet, Fortunæ dirisqve tonitrua plagis
grandia prosubigat! sed fiet, & audiet istos
oratûs facilis magnis succesfibus, omnes
qvi castè orantes audit, justôqve secundùm
dispensat meritum cunctis condigna tenore.
Antè lupos hœdi rapient, vituliqve leones,
delphini pisces fugient, aqvilæve columbas,
& conversa retrò rerum discordia gliscet:
dulcia amara priùs fient, ac mollia dura,
candida nigra oculi cernent, & dextera læva,
nostrô qvam vester labatur pectore vultus.

Finis adest propior, mea Pieri, contrahe carmen,
extremumqve Vale Patrio suspende Lycéo!

Conclusio.

Sed fileo tandem. Contractiùs omnia dicam,
& qvod jam res est, claudat votiva coronis:
Te nos obryzô longè pretiosior aurô,
Te nos, PAX, petimus! redde, ô Dea, secula Mundo
aurea, & in Bellum gere tu tua bella cruentum!
Et vos, ô Proceres, Romani robora regni,
jungite pacatas æternô glutine dextras;
projicite unanimes, in vos qvæ sumitis, arma:
hoc Patria exposcit, vestrô ne schismate discat
extremæ tandem Scythiæ juga ferre molesta!
Vive Parens Patriæ, *Dux* Illustrissime, vive!
Curia sit curæ DOMINO, sit libera curis:
Sint *Mæcenates* qvovis ex asse beati!
Musæi sidus plusqvam mirabile cœli,
Reinesius, vivat, Critici tutamen Olympi!
Reuckius incolumis sit, *Grunerus*qve virescat!
Grauliades felix ex voto transigat ævum!
Vive *Pater!* vivant, lectissima corcula, *Fratres*!
Adfines vigeant, *Præceptores*qve supersint!
Omnia sint *Pyladi*, sint omnia salva *Lycéo*!

Nil loqvor ulteriùs. Benè cuncti & cuncta *Favete*!
Nil loqvor ulteriùs. Benè cuncti & cuncta *Valete*!

Cecini.

APPLAUSUS

Ad Patriæ Encomiaſten,

ISRAELEM CLAUDERUM.

ISRAEL CLAUDERUS
κατ' ἀνάγρ.
CLARUS ERIS LAUDE.

PErdius & pernox Scholicæ, CLAUDERE, Palæſtræ
Dum Sectator eras, præmia quanta feres?
Perdius & pernox Salani *poſtmodò* Phœbi
Si Sectator eris, præmia quanta feres!
LAUDE ERIS & Lauru *cata* Pectora, Tempora CLARUS;
CLARUS LAUDE Hominum, cœlite LAUDE magis!

Jenam abiturienti ſuo Adfini dilectisſimo hanc ſuæ εὐνοίας teſſeram comitem eſſe voluit

M. Michael Crellius, Eccleſiaſtes
Altenb. 4. Nov. 1647.

OMnia *puncta* meres *Claudere*, corona *Camœnæ*,
cum Patriæ *laudes* concinis ore piô.

Arje-

Arjetis haud ſolvis *mercedem* more *cuculi*,
ſplendida qvi fœdô ſtercore facta linit.
Digna *brabéa* feres: te *Dux* fovet, ipſe *Senatus*
& favet, & ſtudiis *pr*æ*mia* larga parat.
Excipiet reducem gremiô te *Patria* molli,
Qvam *Solida*, exopto, mulceat usq; *qvies*.
Eſto *pius*, ſectare *Patrem*, tua retia pande,
ut *capias*, vegetâ qvæ *bona* mente *cupis*.
Sic tua te *virtus* clarabit, *præſtite Jovah*;
Sic dulcis *Patriæ* nobile *ſidus* eris!

Georgius Crauſerus, *Fr. Scholæ*
Altenb. p. t. Rector.

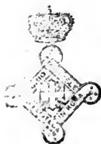

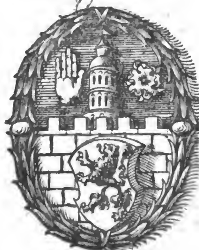
E*Micat ingenii tua vis* Claudere *canendo*,
Qvid Palæopyrgum *terra paterna ſiet*.
Multis & Doctis patriæ eſt incognita certè
Dulcedo, ſecum qvam reputare ſolent.
Id qvoq; tu cernis, qvi vix tot laudibus ornas
Jam natale ſolum, qvot tamen ipſe cupis.
Saltem te ſentis mirâ dulcedine duci,
Qvæ te perpetuò patria rura monet.

M. Michael Flöſſer Schol.
Alt. p. t. ConR.

Epi-

Epigramma allusivum
ad *Insignia* urbis Altenburgicæ pro supplementô Pagellæ.

Claruit à longis *Urbs Altenburgiā* Seclis
Elogiisq́; suis, *Delitiisq́;* suis.
Elogiis: FIDEI in *Dominos* intelligo laudem,
Hanc ut in *Insigni* DEXTRA resecta notat.
Delitiis: largum proventum intelligo *frugum*,
Fœcundas potuit qveis superare ROSAS.
Claret adhuc præsenti *Urbs Altenburgica* seclô
Elogiisq́; suis, *Delitiisq́;* suis.
Elogiis: *patrios* multi amisere *Dynastas*:
Urbs fovet at *Patrios* hæc retinetq; *Duces*.
Delitiis cernas vastari ense *Oppida* & igni:
Ceu ROSA præ multis *urbibus* hæcce viget.
Clarebit seclis *Urbs Altenburga* futuris
Atq; DEO atq; Duci sit modò FIDA suo.
Fida DEO fuerit priscorum imitamine *morum*:
Fida DUCI, *ore* colens *obseqviisq́;* DUCEM.
Clareat ad seros *Urbs Altenburga* Nepotes
Elogiisq́; suis, *Delitiisq́;* suis!

Superadjectum à
M. Mich. C.